

Ime i prezime: _____

1. Popunite tabelu.

____ / 10

VLADAR	SUPRUGA	njen uticaj na muža +/- (pozitivan/negativan)
Radoslav Nemanjić		
	Teodora	
Lazar Hrebeljanović		
	Jerina	
Uroš I		
	Evdokija	
Dušan Silni		
	Beloslava	
Lazar Branković		
	Katalina	

2. Dopunite.

____ / 15

Osnivač sveterodne loze Nemanjića je _____. Njegova žena se zvala _____, koja se u narodu pamti kao _____. Rodila mu je _____ sina. Prvorođeni sin _____ nije postao vladar, jer _____.
 _____ i _____ su napisali žitije svoga oca _____.
 Stefan Nemanjić se naziva Prvovenčanim zato što je _____.
 Iz braka sa _____ imao je sina _____, iz braka sa _____ sina _____, a iz braka sa _____ sina _____.

U čast dolaska _____ u Srbiju, zasađena je Dolina jorgovana duž reke Ibar. _____ je promenila izgled dvora uvodeći zapadna obeležja, a _____ je sa sobom donela svileni veš, posteljinu i jastuke. Prva žena, kojoj je bilo dozvoljeno da javno govori na političkim sastancima, bila je _____. Žene koje nisu postale majke, a samim tim nisu podarile ni muške potomke, bile su krive za gašenje dinastije Nemanjića i Lazarevića. Bile su to _____ i _____. Verni pratilac kneginje Milice i njena najbolja prijateljica je bila _____.

_____ je udajom svojih kćeri postao najmoćniji oblasni gospodar. Njegova prestonica je bio grad _____. Kada je od Ugara dobio _____, njegov sin _____ se sa srpskom vlastelom preselio tamo. Najveći protivnici mladog despota su bili njegovi krvni srodnici _____ i _____.

3.

1.

2.

3.

4.

5.

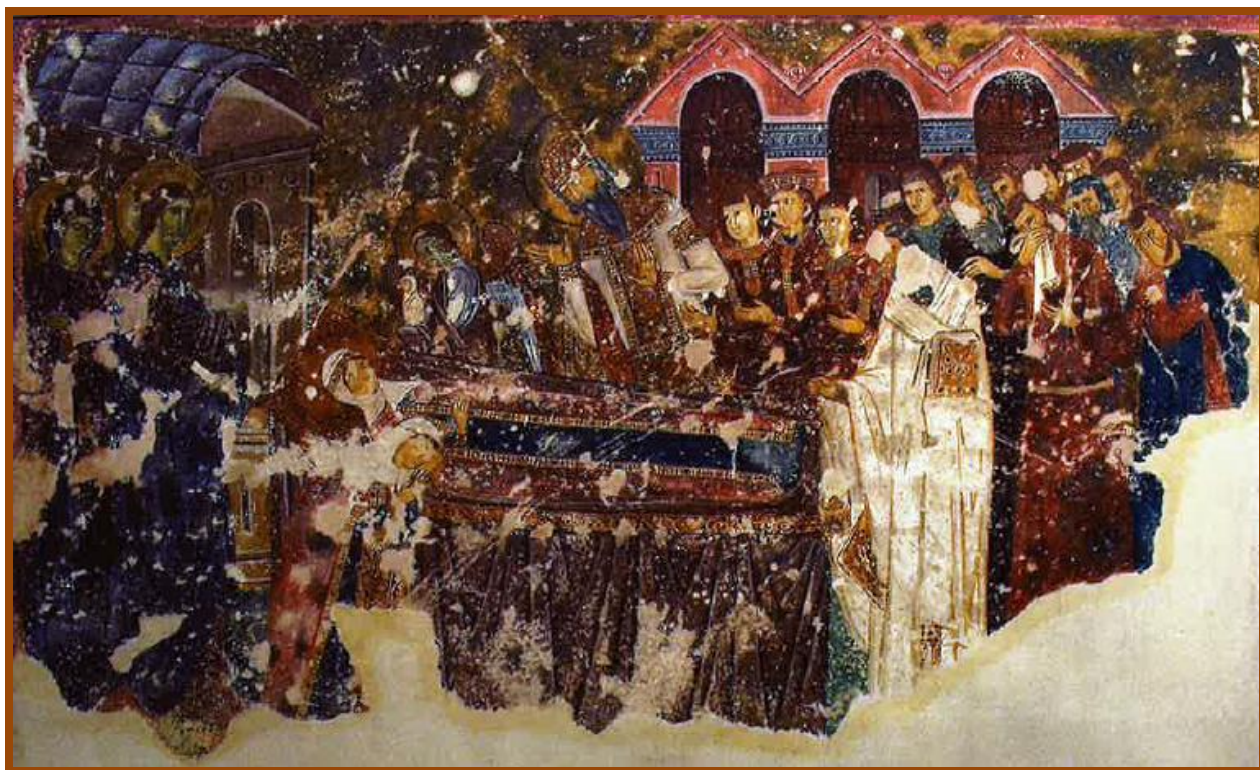
1. Posebna dragocenost manastira Visoki Dečani je krst _____ iz XIV veka.
2. Verenički prsten _____ sa ugraviranim stihovima potiče iz XIII veka.
3. Ovo je prsten _____ na kome je ugravirano: Ko ga nosi, pomogao mu Bog.
4. U Muzeju srpske pravoslavne crkve izložen je veoma dobro očuvan pečat _____.
5. _____ je bio prvi srpski vladar koji je kovao svoj novac poznat kao srebrni trahej.

___ / 5

4. Kada je krajem 20. veka manastir _____ restauriran, otkrivena je freska _____ koju su nepoznati autori naslikali još u 13. veku, ali je niko nije mogao videti puna četiri veka jer je u 16. veku preko nje bila naslikana druga freska. Freska je najznačajniji komad umetnosti Starog kontinenta i postala je svojevrsni simbol mira, jer otelovljuje hrišćanske poruke - veru, ljubav i nadu.

___ / 2

5. Ko je pokojnica prikazana na fresci i na osnovu čega zaključujete da je bila značajna srpskom narodu? _____

___ / 2

6. Koji su vladari proglašeni svetiteljima, a koje vladarke svetiteljicama? Popunite tabelu.

DINASTIJE	VLADARI	VLADARKE
Nemanjići		
Lazarevići		
Brankovići		

___ / 5

7. Ulogu „dežurnog krivca“ mogli smo zapaziti u srednjem veku više puta. Na sledećim primerima objasnite šta je istina, a šta opravdanje za nedaće koje su snašle srpski narod.

Evdokija – „neverna i šugava“

Ana Dukena Komnina – „najnestašnija srpska kraljica“

Vuk Branković – „izdajnik srpskog roda“

carica Jelena – „Dušan nije kanonizovan“

despotica Jerina – „prokleta i zla“

___ / 10

8. Zaokružite tri najznačajnije srpske vladarke i objasnite zašto ste odobrili baš njih.

carica Ana Marija Paleolog kneginja Milica Evdokija Jelena Anžuska carica Jelena Teodora

___ / 3

9. Za vladavine Nemanjića i Lazarevića dvaput su prenete mošti svetitelja iz Trnova u Srbiju. Koje su srpske vladarke predvodile ove litije, čije su mošti one prenele i zašto je to tada bilo od velikog značaja?

___ / 3

10. Upišite T ako je navedena tvrdnja tačna, a N ako je netačna.

___ / 5

Svi sinovi Stefana Prvovenčanog su postali vladari.

Jelena Anžuska nikada nije oprostila Milutinu što je svog oca zbacio s prestola.

Milica je žrtvovala Oliveru da bi spasila sina.

Obojica braće Mrnjavčevića su izgubila živote u Kosovskom boju.

Padom Smedereva 1459, Srbija prestaje da postoji kao država.

Jefimija je bila prva srpska slikarka.

Simonida je bila srećna na srpskom dvoru.

Bajazit je ubio svog rođenog oca kako bi došao na presto.

Milutina je nasledio Dragutinov sin.

Marička bitka se odigrala 1371.

11. Zaokružite tačan odgovor.

___ / 4

1. Najviše crkava i manastira izgradio je:

- a) knez Lazar
- b) kralj Milutin
- c) Stefan Nemanja

5. Ko je Srbijom vladao samo godinu dana?

- a) Rastko Nemanjić
- b) Stefan Branković (Slepi)
- c) kralj Dragutin

2. Prvi srpski arhiepiskop je:

- a) Sveti Sava
- b) Danilo II
- c) monah Pajsije

6. „Kazna Božija“ je stigla:

- a) Dragutina
- b) Stefana Dečanskog (Slepog)
- c) Stefana Brankovića (Slepog)

3. Nemanjići su vladali:

- a) dva veka
- b) tri veka
- c) četiri veka

7. Ko je ubio prokletu Jerinu?

- a) brat Toma
- b) pastorka Mara
- c) sin Lazar

4. Srbija se prostirala na 2/3 Balkanskog poluostrva za vreme:

- a) despota Đurđa Brankovića
- b) kralja Milutina
- c) cara Dušana

8. Koja je od kćeri kneza Lazara i kneginje Milice postala bugarska carica?

- a) Dragana
- b) Mara
- c) Jelena

12. Ko su u srednjem veku bili srpski vladari sa najvećim brojem brakova, a ko srpske vladarke sa najvećim brojem poroda? _____

___ / 4

13. Povežite titule sa vladarima:

___ / 5

TITULE	VLADARI
kralj	Lazar Hrebeljanović Vladislav Dušan
despot	Lazar Branković Stefan Nemanja
car	Dragutin Stefan Dečanski
knez	Uroš V Uroš I
veliki župan	Stefan Lazarević

14. Zašto su posle Kosovskog boja zvona Bogorodičine crkve u Parizu zvonila dvadeset četiri časa? Kakav je bio ishod ove bitke? U čemu je suština „poraza/pobede“?

___ / 3

15. Po čemu je ustanovljenje kulta kneza Lazara posebno?

___ / 2

16. Povežite zadužbine sa njihovim ktitorima.

MANASTIRI	KTITORI
Gradac	Stefan Lazarević
Mileševa	kralj Milutin
Sopoćani	kralj Uroš I
Sveti arhangeli	Jelena Anžuska
Ljubostinja	car Dušan
Ravanica	kneginja Milica
Manasija	Stefan Prvovenčani
Žiča	knez Lazar
Studenica	Stefan Nemanja
Gračanica	Vladislav

___ / 5

17. Koja su glavna obeležja mode srednjeg veka? _____ / 2

18. Ko su autori navedenih književnih dela: _____ / 2

„SLOVO LJUBVE“ _____

„POHVALA KNEZU LAZARU“ _____

19. Ko su autori sledećih tekstova i kojim vladarkama su posvetili ove reči? _____ / 4

... Ova blagočastiva i hristoljubiva blažena ženabila je od plemena fruškoga, kći slavnih roditelja, koji su bili uvelikom bogatstvu i slavi. Bila je prekrasna svojom pojavom... oštre reči, ali blage naravi, neporočnog života i svakim dobrom ukrašena ...

... Dostoslavna i veoma mudra žena, koja prevazilaziše mnoge izabrane matere, ostavši sama, beše kao što veli Solomon mužastvena žena i imađaše sve vrline. To o njoj znaju svi oko nje, koji su pocrpeli milostinje iz njene ruke i još mnoga druga dobra. Po lepoti i dobroti svojoj ona ne beše samo žena, nego i mudri Odisej u mnogim stvarima. Ko će izreći sva njena dela? Ko će izbrojati sve božanstvene i sve svete ukrase i darove njene crkvama i manastirima? ...

20. Koje su to „mužastvene“, a koje „knjigoljubive“ žene u knjigama Svetlane Tomin? _____ / 2

21. Ko je autorka navedenih romana i o čemu piše u njima? _____ / 4

„ZAPIS DUŠE“ _____

„IGRA ANĐELA“ _____

„GORA PREOBRAŽENJA“ _____

22. Žrtve kojih srpskih princeza su inspirisale Andrića da napiše pripovetku „Mara milosnica“? _____ / 2

23. Kojoj dinastiji pripada prikazani grb?

_____ / 1

Bodovna skala i ocene:

61 – 70 = 4

71 – 80 = 3

81 – 90 = 2

91 – 100 = 1
